

Uvodnik

Spoštovane bralke in bralci!

Ob letošnji številki *Geologije*, ki je prva po 4. Slovenskemu geološkemu kongresu, me je glavna urednica kot organizatorja kongresa zaprosila za uvodnik. Ob tem povabilu so se mi misli vrtele večinoma okrog nedavnega kongresa, ampak v ozadju mi je nenehno odmeval slavní filmski citat Michaela Corleoneja iz *Botra III*: »*Just when I thought I was out, they pull me back in.*« Pravkar sem namreč zaključil s predsedstvom Slovenskega geološkega društva (SGD) in z organizacijo kongresa, pa imam že spet s tem opravka! Dajmo filme na stran, šale pa še ne: preden boste brali uvodnik, vam za lažje razumevanje opomb v oklepajih, ki sledijo, priporočam še poslušanje pesmi iz albuma *Pozdrav iz zemlje Safari* skupine *Zabranjeno pušenje*, ki so tudi vplivale na pisanje uvodnika ...

Tako kot prva pesem albuma se je tudi naš mandat v društvu (2010–2014) začel brez težav, bolj ali manj brez skrbi in brez večjih pretresov (»*Posao je dobar, a para laka ...*«: pesem *Bos ili hadžija*). Nadaljevali smo z ustaljenim delom: izvajali strokovna predavanja in ekskurzije ter organizirali nekaj okroglih miz o tematiki članstva SGD v mednarodnih združenjih, o spremembah zakonodaje glede sprememb Zakona o ohranjanju narave in o Geoparkih ipd.

V tem času sem spoznal precej ljudi, ki delujejo na res raznovrstnih področjih geologije. Ta pestrost se je pozneje pokazala tudi v prispevkih na 4. Slovenskem geološkem kongresu, ki je potekal v hotelskem kompleksu Adria Ankaran v Ankaranu med 8. in 10. oktobrom 2014. Organizacijo kongresa je vodil Oddelek za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju s Slovenskim geološkim društvom. Lokacijo kongresa smo izbrali precej na začetku mandata, v organizacijskem odboru pa smo imeli pred očmi predvsem dejstvo (poleg motivacije »*A sada, pravac more, viknu Žuga iz sveg glasa ...*«: pesem *Pišonja i Žuga*), da imamo v Sloveniji precej fliša, ki si zato zasluži samostojno obravnavo, kar smo skušali doseči z izvedbo ekskurzij in njihovimi opisi v kongresnem zborniku. Med številnimi možnimi kongresnimi lokacijami v Portorožu, Strunjanu in Ankaranu smo se nazadnje odločili za slednjo, ker je prijetno mirno okolje nudilo več možnosti za druženje. K dobremu vzdušju je pripomoglo tudi izredno lepo jesensko vreme, tako da smo lahko izvedli tudi vse predvidene ekskurzije.

Prva dva dneva kongresa sta se začela z vabljenima predavanjema, kjer sta predavatelja povzela številne nove ugotovitve glede geofizikalnih in strukturnih raziskav ter geokemičnih raziskav morja in sedimentov Tržaškega zaliva. Sledila so predavanja v treh vzporednih sekcijah, v Stekleni dvorani, Sejni sobi in Kapeli (prvotno smo načrtovali dve sekciji, a smo zaradi velikega števila prispevkov ugotovili, da potrebujemo tri) ter predstavitve posterjev v dveh sekcijah. Prvi dan smo organizirali popoldanski ekskurziji; na soline in v izbrane vinograde ter na priobalne fliš v Strunjanu, kjer smo na številnih točkah predstavili sedimentološke in strukturne značilnosti fliša. Tretji dan smo izvedli celodnevne ekskurzije; bazično geološko od morja do Bohinja, inženirsko geološko v Vipavsko dolino in hidrogeološko po slovenski obali. Povzetki s kongresa so zbrani v 121 strani dolgem tiskanem zborniku povzetkov, ki je poleg programa, fotografij in drugega materiala dostopen na strani <http://web.geo.ntf.uni-lj.si/4-sgk/datoteke>.

Ob sklepu kongresa smo z veseljem ugotovili, da so bila na srečanju zastopana vsa področja geologije, od klasičnih bazičnih in aplikativnih ved pa do geoturizma, povezav z geodezijo, geografijo, krajinskimi parki, solinami, geoparki ipd. S še večjim veseljem pa smo spoznali, da so bili v glavnem vsi udeleženci zelo zadovoljni z izvedbo, tako z organizacijo in vsebino predavanj kot tudi z okoljem in druženjem. Udeležba je presegla pričakovanja, saj se je kongresa udeležilo 177 udeležencev iz Slovenije in tujine, od tega je bilo prijavljenih 84 predavanj in 61 posterjev. Predavanja in posterje so avtorji predstavili v naslednjih 18 sekcijah: *Sedimentologija in stratigrafija*, *Kras*, *Geokemija*, *Geološka dediščina in geoturizem*, *Geomorfologija*, *Paleontologija*, *Strukturna geologija*, *Ranljivost in upravljanje z vodnimi viri v spreminjajočem se podnebj*, *Mineralne surovine in tehnična mineralogija*, *Paleontologija*, *Hidrogeologija*, *Geofizika*, *Hidrogeokemija*, *Geomehanika in inženirska geologija*, *GIS in podatkovne baze*, *Mineralogija in petrologija*, *Inženirska geologija ter Digitalna geologija in obdelava podatkov*. Zelo dejavni so bili na kongresu tudi študentje, ki so se v velikem številu udeležili srečanja, številni izmed njih pa so tudi predstavili svoje prispevke. Drugi dan kongresa smo organizirali svečano večerjo, na kateri smo podelili nagrade zaključnih natečajev, ki smo jih razpisali za udeležence kongresa, in sicer natečaje za najboljšo fotografijo na tematiko fliša, za najboljši poster in za najboljših pet študentskih prispevkov. Nagrajenci so objavljeni na spletni strani kongresa, nagrajena fotografija pa krasi tudi tokratno naslovnico *Geologije*. Večerji je sledila še skupščina SGD, kjer smo predali funkcije novemu vodstvu društva.

Organizacija kongresa brez pomoči kolegov (*»Dobre jarane para kupit ne može ...«: pesem Dobri jarani*) nikakor ne bi uspela, zato se tudi ob tej priložnosti ponovno vsem zahvaljujem za pomoč in profesionalno izvedbo.

No, poleg kongresa in ustaljenih zadev, povezanih s preteklim delovanjem društva, smo v zadnjih štirih letih uvedli še nekaj novosti. Tako smo v sodelovanju z Zavodom za varstvo naravne dediščine uvedli delovne akcije (*»Sve što je imao od oružja, to su srce, ruke i lopata ...«: pesem Srce, ruke i lopata*) za čiščenje geoloških profilov, letos pa smo se lotili že druge tovrstne akcije, ki je bila prav tako dobro sprejeta. Upam, da se bo podobno delo nadaljevalo. Študentska sekcija je izvedla tudi delavnico preparacije fosilov. Kakor smo se zavezali na prejšnjem kongresu v Bovcu, smo vsako leto izdali tudi letno poročilo delovanja društva v reviji *Geologija* in v biltenu *Mineralne surovine*.

Nekaj idej, ki zadevajo širši krog geologov, pa je seveda še neuresničenih. Izpostaviti želim le dve bolj pomembni: precej živahna debata se je razplamtela v povezavi z nazivom Evrogeolog, četudi pridobivanje naziva pri nas sploh še ni zaživel, čeprav smo ustanovili komisijo za podelitev naziva. Problematika je torej še aktualna. Predvsem pa smo se soočili s še bolj resnim problemom, ki je povezan z dejstvom, da geološki stroki manjkajo številne pravne podlage za izvajanje določenih geoloških del in raziskav pred raznimi posegi v prostor ipd., kar bi z dvema besedama sodilo pod t. i. »geološki zakon«. Inicijativo moramo prevzeti sami tukaj in zdaj (*»Žao mu je što neki misle, da je život negdje drugdje ...«: pesem Dan republike*), česar se zaveda tudi novo vodstvo SGD.

Naj sklenem: veseli me, da je mandat našega odbora v društvu vsaj po mojem osebnem mnenju uspešno zaključen (hvala vsem za vse!) in da je bil kongres kot pika na i vsakega mandata tudi kvaliteten, kar se kaže v raznovrstnosti člankov, ki so zbrani v tej številki *Geologije* in so bili večinoma prvotno predstavljeni kot prispevki na kongresu. V zvezi s prihodnostjo društva me veseli tudi, da je novi predsednik društva, dr. Matevž Novak, sprejel *»ponudbo, ki je ni mogel zavrniti«*. Dela je še kar nekaj, a usmeritev je prava.

Želim vam torej prijetno branje omenjenih prispevkov, obenem pa se že veselim novih raziskav v naslednjih letih. Glede na pestrost področij in dejavnost kolegov teh zagotovo ne bo malo!

Timotej Verbovšek